

Osiągnięcia maturzystów w roku 2008

Komentarz do zadań z języka rosyjskiego

Opracowanie

Ludmiła Stopińska

Anna Staroń

Współpraca

Grażyna Klimuszko

OPIS ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

Arkusze egzaminacyjne wraz z przykładowymi rozwiązaniami oraz *Informator o egzaminie maturalnym od 2008 roku – język rosyjski* są dostępne na stronie internetowej CKE (www.cke.edu.pl).

Poziom podstawowy

Egzamin na poziomie podstawowym (czas trwania: 120 minut) obejmował trzy części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych. Zadania zostały skonstruowane do tekstów o różnorodnym charakterze i tematyce. Zdający rozwiązywali te zadania na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Każdy tekst był nagrany dwukrotnie, w nagraniu przewidziane były przerwy na przeczytanie polecenia i zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za tę część testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 1. (5 pkt)

Zadanie polegało na wysłuchaniu wypowiedzi pięciu osób na temat przyjaźni między kobietą i mężczyzną i stwierdzeniu, czy wypowiadająca się osoba uważa, że taka przyjaźń jest możliwa, czy nie. Tekst był zgodny z zakresem tematycznym „Człowiek – uczucia i emocje”. Był to jeden z wariantów zadania typu prawda-falsz.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określanie głównej myśli tekstu

Rozwiązywalność zadania

82% (zadania cząstkowe od 54% do 93%)

Komentarz

Rozwiązywalność czterech spośród pięciu zadań cząstkowych była wysoka (ponad 88%). Niektórym zdającym problem sprawiło zadanie cząstkowe **1.5**. Najprawdopodobniej wynika to z nieznamomości słowa *сомневаться* i nieprawidłowego zrozumienia zdania *Мужчина никогда не будет тебе завидовать*.

Zadanie 2. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i oparte było na tekście z zakresu tematycznego „Kultura – uczestnictwo w kulturze”. Zadaniem zdających było wysłuchanie wypowiedzi Rosjan na temat sposobu zaopatrywania się przez nich w książki, a następnie dobranie tytułów do poszczególnych wypowiedzi (zadanie na dobieranie).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określanie głównej myśli tekstu
d – wyselekcjonowanie informacji

Rozwiązywalność zadania

68% (zadania cząstkowe od 53% do 88%)

Komentarz

Zadanie okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Technika dobierania, zwłaszcza w słuchaniu nie jest łatwa, gdyż niewłaściwe dobranie jednego tytułu może pociągnąć za sobą kolejne błędy. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **2.1.**, chociaż rozwiązywalność tego zadania nie jest niska i wynosi 53%. Możliwie, że zdający nie skojarzyli fragmentu mówiącego o bibliotece z *читательским билетом*.

Zadanie 3. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i skonstruowane było do tekstu informacyjnego na temat meczu szachowego rozgrywanego w Londynie z okazji Dni Kultury Rosyjskiej – zakres tematyczny „Sport – imprezy sportowe”. Po wysłuchaniu tekstu zadaniem zdających było wyselekcjonowanie informacji oraz określenie intencji autora (zadanie wielokrotnego wyboru).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu

d – wyselekcjonowanie informacji

e – określenie intencji autora

Rozwiązywalność zadania

50% (zadania cząstkowe od 39% do 63%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najtrudniejsze spośród zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu. Mimo że sam tekst nie był trudny, zdający mieli problem z wyselekcjonowaniem informacji. Najwięcej trudności sprawiło zdającym zadanie cząstkowe **3.2.**, w którym należało skojarzyć fragment tekstu *был тёплый солнечный день, и лондонские фигуры таяли на глазах* z werstraktorem *атмосферные условия*.

Podobne problemy sprawiło zadanie **3.3.**, które wymagało od zdających uważnego wysłuchania tekstu i określenia, kim byli uczestnicy turnieju. Ponieważ w tekście pojawiła się informacja o znanych szachistach, którzy byli liderami drużyn, ale nie brali bezpośredniego udziału w rozgrywce, niektórzy zdający wybierali błędną odpowiedź.

Część druga – **rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych, sprawdzających zrozumienie różnorodnych tekstów. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 4. (6 pkt)

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Świat przyrody” oraz „Elementy wiedzy o krajach obszaru, którego język jest zdawany”. Tekst opowiadał o obchodzonym w Murmańsku święcie wiosny. Technika zastosowaną w tym zadaniu była prawda-fałsz.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

a – określanie głównej myśli

c – stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje

Rozwiązywalność zadania

67% (zadania cząstkowe od 55% do 77%)

Komentarz

Zadania cząstkowe 4.3. i 4.4., sprawdzające umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje oraz zadanie cząstkowe 4.6., które sprawdzało umiejętność określania głównej myśli, okazały się dla zdających umiarkowanie trudne. Najprawdopodobniej wpływ na to miał fakt, że treść tekstu dotyczyła zjawisk przyrodniczych i zdającym mogło się wydawać, że można wykonać zadanie 4.3. i 4.6., wykorzystując własną wiedzę i doświadczenie bez wnikliwego zapoznania się ze szczegółowymi informacjami zawartymi w tekście. Zadanie 4.4. wymagało od zdających skojarzenia fragmentu tekstu *поучаствовать в гонках на оленьих упряжках и прыжках снегохода с трамплина* ze zdaniem *мурманчане организуют северные спортивные игры*. Okazało się to dość trudne, ponieważ zawody, o których była mowa w tekście, dotyczyły mniej znanych dyscyplin sportowych.

Zadanie 5. (7 pkt)

Zadanie było zgodne z zakresem tematycznym „Zdrowie – higieniczny tryb życia”. Wykorzystano w nim siedem porad dla osób, które mają problemy z zasypianiem. Zdający miał za zadanie dopasować do każdej z porad odpowiedni nagłówek, wybrany spośród podanych pod tekstem (zadanie na dobieranie).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

- a – określanie głównej myśli tekstu
- d – wyselekcjonowanie informacji

Rozwiązywalność zadania

72% (zadania cząstkowe od 48% do 83%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w części sprawdzającej rozumienie tekstu czytanego. Zdający nie mieli problemu z dopasowaniem odpowiednich nagłówków do poszczególnych fragmentów tekstu. Spośród siedmiu zadań cząstkowych najtrudniejsze okazało się zadanie 5.5. Mogło to wynikać z niezrozumienia zwrotu *умеренное питание*, którego znajomość niezbędna była do wykonania tego zadania.

Zadanie 6. (7 pkt)

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych. Wykorzystany w tym zadaniu tekst był relacją z koncertu znanej piosenkarki Madonny w Moskwie (zakres tematyczny „Kultura – uczestnictwo w kulturze”). Do sprawdzenia umiejętności zdających wykorzystano zadanie wielokrotnego wyboru.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

- d – wyselekcjonowanie informacji
- a – określenie głównej myśli tekstu

Rozwiązywalność zadania

58% (zadania cząstkowe od 46% do 83%)

Komentarz

Zadanie to zawierało zadania cząstkowe łatwe i umiarkowanie trudne. Dwa zadania cząstkowe (6.2. i 6.4.) okazały się dla zdających trudniejsze od pozostałych. Prawdopodobnie stało się tak, ponieważ w zadaniu cząstkowym 6.2. wszystkie zawarte w dystraktorach informacje występowały w jednym akapicie blisko siebie i zdający mieli problem z ich wyselekcjonowaniem. Natomiast w zadaniu 6.4. trudność polegała na zrozumieniu zwrotu *опасались толкотни*.

Część trzecia – **wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: ogłoszenia oraz listu prywatnego. Obydwie formy wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadaniem zdającego było sformułowanie ogłoszenia o sprzedaży samochodu. Zadanie to związane było z zakresem tematycznym: „Podróżowanie i turystyka – środki transportu”. Zgodnie z poleceniem zdający powinien poinformować:

- że zamierza sprzedać samochód,
- jak wygląda ten samochód,
- jakie są zalety samochodu,
- gdzie można ten samochód obejrzeć.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Ocenie nie podlegała także forma wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w poleceniu można było uzyskać 4 pkt, a za poprawność językową 1 pkt.

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (ogłoszenie)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie przedmiotów

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania

b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim

Rozwiązywalność zadania

56%

Treść – 63%. Poprawność językowa – 28%.

Тыпове поправне одповеди здајачых	Најчэсцей повтарзајаче сје блэды
<p><i>Хочу продатъ машину. Продам (продаю) автомашину. Хочешъ купитъ мою машину? Если хочешъ купитъ автомобиль, ... Кто купитъ мою машину?</i></p>	<p>Brak informacji o zamiarze sprzedaży samochodu, związany z występowaniem następujących błędów językowych uniemożliwiających zrozumienie komunikatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уżыцје часоўнікоў: <i>передать, сдать, купить,</i> • zapis cyrylicą polskiego czasownika <i>sprzedać</i> • уżыцје rzeczownika <i>поезд</i> zamiast <i>машина</i>: <i>Я продам поезд.</i>
<p><i>Это чёрный «Форд». Машина красного цвета.</i></p>	<p>Brak informacji dotyczące wyglądu samochodu. <i>np. Машина красивая.</i> Błędy językowe uniemożliwiające zrozumienie komunikatu, przede wszystkim zapis cyrylicą polskich słów, zwłaszcza nazw kolorów. Użycie rzeczownika <i>свет</i> zamiast <i>цвет</i>.</p>
<p><i>Машина после капитального ремонта. В машине новые шины. В машине радио, центральный замок, компьютер, новый двигатель, кондиционер...</i></p>	<p>Zalety samochodu określone zdaniem: <i>Это хорошая машина.</i> Niezgoda z poleceniem. <i>Дёшево продам.</i></p>
<p><i>Машину можно посмотреть в гараже в центре города. Она стоит недалеко от центра, вокзала, станции метро... Вы можете её посмотреть на улице Пушкина.</i></p>	<p>Brak informacji, gdzie można obejrzeć oferowany do sprzedaży samochód, np. podanie tylko nazwy miasta lub numeru telefonu. <i>Машина стоит в Москве. Мой телефон: 123456. Машина у меня.</i> Niezgoda z poleceniem. <i>Я могу показать машину.</i></p>
<p>Komentarz Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. Największą trudność sprawiło zdającym przekazanie informacji pierwszej dotyczącej zamiaru sprzedaży samochodu. W wielu przypadkach nieznanostwo czasownika <i>продать</i> uniemożliwiło zdającym uzyskanie punktu za to zadanie, chociaż zamiast <i>Я хочу продатъ машину</i> można było zastosować na przykład konstrukcję <i>Если хочешъ купитъ машину,...</i> Zdający nie mieli problemu z przekazaniem pozostałych informacji, słownictwo związane z samochodem jest zdającym znane, gdyż temat ten występuje w podręcznikach do klasy trzeciej. Odzwierciedla to wysoka rozwiązywalność tych zadań – 70%. W pracach pojawiały się błędy leksykalno-gramatyczne, które najczęściej nie wpływały na zrozumienie</p>	

przekazanej przez zdającego informacji. Rozwiązywalność zadania w kryterium poprawności językowej wynosi 28% i jest niższa niż w roku ubiegłym. Świadczy to o słabym opanowaniu tej umiejętności przez zdających. Należy jednak podkreślić, że obok wypowiedzi bardzo słabych pod względem językowo-gramatycznym, chaotycznych i niekomunikatywnych, było także dużo prac, których autorzy wykazali się wysokim stopniem opanowania słownictwa i gramatyki w języku rosyjskim.

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do rosyjskiej koleżanki na temat zmiany szkoły. Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego: „Szkoła – przedmioty nauczania, kształcenie pozaszkolne”. Zgodnie z poleceniem zdający powinien:

- poinformować o zmianie szkoły i podać powód tej zmiany,
- przedstawić ofertę szkoły w zakresie języków obcych i zajęć pozalekcyjnych,
- wymienić pomieszczenia szkolne i opisać wyposażenie pracowni językowej,
- przedstawić ulubionego nauczyciela i uzasadnić, dlaczego go lubi.

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt), poprawność językową (2 pkt) oraz bogactwo językowe (2 pkt). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120 – 150 słów).

Sprawdzane umiejętności	
Standard I – Wiadomości	
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat	
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)	
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej	
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.	
d – przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii	
f – wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania	
a – wyrażania stanów emocjonalnych, będących reakcją na informacje zawarte w przedstawionych tekstach	
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień	
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej	
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim	
Rozwiązywalność zadania	
42%	
Treść – 55%. Forma – 49%. Bogactwo językowe – 33%. Poprawność językowa – 19%.	
Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
<i>Я перешёл в новую школу (лицей, техникум, училище).</i> <i>Я учусь в новой школе (хожу в новую школу).</i> <i>Я поменял школу.</i> <i>С февраля я в новой школе.</i>	Brak informacji dotyczącej zmiany szkoły. Niewłaściwe zastosowanie czasowników <i>изменить</i> ,

	<p>сменить, обменять, переехать w celu poinformowania o zmianie школы.</p>
<p>Мы переехали на новую квартиру. Папа получил работу в Варшаве и мы теперь живём там. Я не любил учителей. Школа находилась далеко от моего дома. В новой школе можно учить разные иностранные языки (хорошие учителя, много друзей...).</p>	<p>Brak informacji, jaki był powód zmiany szkoły. Błędy językowe uniemożliwiające przekaz informacji: polonizmy, ubogie słownictwo.</p>
<p>В этой школе можно изучать английский (немецкий, русский, французский) язык (языки). В школе я учу испанский язык. В новой школе русский, английский и немецкий языки. В новой школе можно ходить на курсы русского языка.</p>	<p>Brak informacji. Не знаю, какие иностраннне языки изучают в этой школе.</p>
<p>В школе разные дополнительные занятия. Здесь работает театральный кружок (компьютерный, туристический, танцевальный, музыкальный). Я занимаюсь в спортивной секции. Я играю в школьной сборной по волейболу.</p>	<p>Brak informacji. Dosłowne tłumaczenie na język rosыйjski wyrażеń i zwrotów: zajęcia pozalekcyjne, po lekcjach, kółko muzyczne, sekcja sportowa.</p>
<p>В школе такие помещения, как: классы, кабинет директора, учительская, спортивный зал, библиотека и читальный зал. Здесь много классов, столовая, три туалета...</p>	<p>Brak informacji. Stosowanie rzeczowników зал, комната, квартира na określenie klasy lekcyjnej lub pracowni.</p>
<p>В кабинете иностранных языков находятся: доска, магнитофон, телевизор, учебники русского (английского...) языка. В зале русского языка словари, учебники и карта России.</p>	<p>Brak informacji. В каждом классе много парт, доска и мел. Opisywanie wyposażenia sali lekcyjnej bez wskazania, że jest to pracownia językowa. Stosowanie rzeczowników зал, комната, квартира w odniesieniu do pracowni językowej.</p>
<p>Я очень люблю учителя (преподавателя) русского языка. Мой любимый учитель – Пётр Ковальский. Больше всех я люблю ...</p>	<p>Brak informacji. У нас много хороших учителей.</p>
<p>... потому что... ... он (она) хорошо ведёт уроки. ... понимает учеников. ... хорошо знает английский язык. ... с ним всегда можно поговорить.</p>	<p>Brak uzasadnienia. У меня в школе нет хороших учителей.</p>

Komentarz

Napisanie listu prywatnego okazało się dla zdających zadaniem umiarkowanie trudnym. Tematyka listu była bliska zdającym, dlatego większość z nich dobrze poradziła sobie z przekazaniem informacji zawartych w poleceniu. Najtrudniejsze okazało się przekazanie informacji trzeciej, w której należało wymienić pomieszczenia szkolne i opisać wyposażenie pracowni językowej. Niektórzy zdający łączyli informacje i wymieniali pomieszczenia, opisując ich wyposażenie, zamiast wyposażenia pracowni językowej.

Forma listu prywatnego jest zdającym bardziej znana, o czym świadczy wskaźnik rozwiązywalności 49%, podczas gdy w roku ubiegłym dla listu formalnego wynosił 28%.

Podstawowym błędem zdających w zakresie formy było stosowanie zwrotu *Я тебя поздравляю* w zakończeniu listu oraz przekroczenie wymaganego limitu słów o ponad 15 %. Maturzyści nie mieli problemów z napisaniem wstępu oraz zwrotu grzecznościowego rozpoczynającego list, natomiast zakończenie często było pomijane, a zdający po zrealizowaniu ostatniej informacji od razu przechodzili do zwrotu grzecznościowego kończącego list.

Daje się zauważyć wyraźną różnicę między przekazaniem informacji (rozwiązywalność – 55%), a znajomością i stosowaniem środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa – 19%, bogactwo językowe – 33%). W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpiła nieznaczna poprawa w realizacji tych ostatnich podkryteriów.

Dużą trudność sprawiało zdającym także poprawne stosowanie środków językowych. Liczne błędy leksykalno-gramatyczne spowodowały, że prace były często zupełnie niekomunikatywne dla odbiorcy, co wpływało na ocenę przekazu informacji.

Zdarzało się, że zdający nie przystąpili w ogóle do realizacji tego zadania lub pisali list na zupełnie inny temat. Taka sytuacja dotyczyła głównie szkół dla dorosłych. Zdający z tych szkół często nie kontynuują nauki języka rosyjskiego w liceum, ale decydują się zdawać ten język na egzaminie maturalnym ze względu na to, że uczyli się go w szkole podstawowej i/lub gimnazjum. Zdarzyły się nawet prace, w których trudno było ocenić znajomość języka, gdyż zdający pisali polski tekst rosyjskimi literami. Ze względu na pewne podobieństwa leksyki w języku polskim i rosyjskim można było odczytać niektóre informacje, jednak w większości wypadków były to prace niekomunikatywne.

Na słaby wynik tego zadania, podobnie jak w zadaniu 7., może mieć wpływ fakt, że w większości szkół język rosyjski jest drugim językiem obcym realizowanym w wymiarze dwóch godzin tygodniowo i dla wielu zdających językiem nauczonym w szkole ponadgimnazjalnej od podstaw.

Należy jednak podkreślić, że – podobnie jak w zadaniu 7. – obok prac chaotycznych i niespójnych znalazło się wiele wypowiedzi ocenionych na maksymalną liczbę punktów.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7.) najważniejszy był komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8.) oprócz przekazania informacji istotna była też forma listu. Większy nacisk położony był też na znajomość oraz poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Poziom rozszerzony – część I

Część I poziomu rozszerzonego (czas trwania: 120 minut) składała się z dwóch zadań sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 23 punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 1. (2,5 pkt)

Zadanie zostało skonstruowane do tekstu informacyjnego na temat planowanego w Moskwie wprowadzenia zakazu palenia papierosów – zakresy tematyczne „Zdrowie” i „Państwo i społeczeństwo”. Zadaniem zdającego było uzupełnienie tekstu odpowiednią formą wyrazów podanych w nawiasach (słowotwórstwo). Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 2,5 punktu (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania

b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

56% (zadania cząstkowe od 25% do 72%)

Komentarz

Na podstawie tegorocznych wyników należy stwierdzić, że zdający całkiem dobrze radzą sobie z tego typu zadaniami. W porównaniu z rokiem ubiegłym rozwiązywalność zadania wzrosła, mimo iż połączenie słowotwórstwa oraz techniki uzupełniania luk wymagało od zdających zintegrowania wielu umiejętności językowych. Konieczna była także pełna poprawność ortograficzna. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 1.4., w którym zdający bez trudu dobrali właściwy wyraz i wpisali go w odpowiedniej formie (*моzym*).

Najniższy wynik zdający osiągnęli w zadaniu cząstkowym 1.2., w którym niezbędna była znajomość rzeczownika *связь*.

Wyniki wskazują, że zdający dobrze radzili sobie z doбором odpowiednich wyrazów, a błędy wynikały ze słabej znajomości zasad ortografii i gramatyki.

Zadanie 2. (2,5 pkt)

Zadanie polegało na przetłumaczeniu fragmentów pięciu zdań. Wymagana była pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 2,5 punktu (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania

a – przekazywanie tekstów przeczytanych w języku polskim

b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

56% (zadania cząstkowe od 38% do 85%)

Komentarz

Mimo, że rozwiązywalność zadania jest wyższa, niż w zeszłym roku, zdający nadal mają duże problemy z właściwym stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych. Czasem nie podejmują nawet próby rozwiązania tego typu zadania. Największe trudności sprawiło

zdającym zadanie cząstkowe **2.5.** Najczęstszy błąd w tym zadaniu to użycie przyimka *o* zamiast *na* przy porównaniu (*Температура увеличилась на 3 градуса*). Zapis liczebnika cyfrą nie wpływał na poprawność tego zadania.

Zdający mieli również problem z przetłumaczeniem zwrotu *przez turystów* (zadanie cząstkowe **2.3.**). W języku rosyjskim w podanym kontekście należało zastosować formę bez przyimka (*мысламу*).

Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe **2.1.**, w którym zdający wykazali się znajomością konstrukcji z przyimkiem *через* oraz **2.4.** gdzie sprawdzano umiejętność właściwego zastosowania przysłówków miejsca.

Zadanie 3. (18 pkt)

Zadaniem zdającego było zredagowanie własnego tekstu we wskazanej w temacie formie (**rozprawka/opowiadanie/opis**) na jeden z trzech tematów (do wyboru przez zdającego). Tematy te były zgodne z następującymi zakresami tematycznymi: „Nauka technika – współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji”, „Człowiek – dane personalne, cechy charakteru, uczucia emocje, problemy etyczne”, „Życie rodzinne i towarzyskie – konflikty, problemy”, „Podróżowanie i turystyka – baza noclegowa”.

1. Coraz popularniejsze wśród młodzieży staje się nawiązywanie znajomości przez Internet. Przedstaw w formie **rozprawki** własną opinię na ten temat, ukazując dobre i złe strony tej formy zawierania znajomości przez młodzież.
2. «*Не делай другим того, чего себе не желаешь*». Napisz **opowiadanie** o wydarzeniu z Twojego życia, które przekonało Cię o słuszności tego przysłowia.
3. **Opisz** hotel, w którym każdy turysta niezależnie od narodowości mógłby czuć się dobrze ze względu na warunki zakwaterowania i możliwość wszechstronnego wypoczynku.

Poszczególne tematy różniły się nieznacznie sprawdzanymi umiejętnościami. W tym zadaniu oceniane były następujące elementy: poziom merytoryczny pracy (5 pkt), poziom kompozycji (4 pkt) oraz poziom jakości języka w tym bogactwo językowe (5 pkt) i poprawność językowa (4 pkt). Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 18 punktów.

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, opowiadanie, opis)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych

d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Rozwiązywalność zadania

74%

Treść – 86%. Kompozycja – 86%. Bogactwo językowe – 68%. Poprawność językowa – 55%.

Komentarz

Temat pierwszy (**rozprawka**) był popularny wśród zdających i okazał się zadaniem łatwym. Maturzyści odnieśli się do problemu nawiązywania znajomości przez Internet, uwzględniając trzy elementy zawarte w temacie. Nie mieli większych problemów z prawidłowym sformułowaniem tezy oraz przytoczeniem argumentów za i przeciw. Słownictwo związane z wykorzystaniem Internetu w większości szkół realizowane jest w II półroczu ostatniej klasy, a więc tuż przed maturą, prawdopodobnie dlatego temat rozprawki nie sprawił zdającym trudności. Zdarzały się prace odbiegające od tematu, w których zdający pisali o znaczeniu Internetu w życiu współczesnego człowieka.

W temacie drugim należało napisać **opowiadanie** o wydarzeniu z życia piszącego, które przekonało go o słuszności podanego w temacie przysłowia. Ten temat był najczęściej wybierany przez maturzystów. Równocześnie okazał się dla nich najtrudniejszy. W wielu przypadkach zdający niezbyt trafnie dobrali przykłady, mające ilustrować prawdziwość przysłowia, co powodowało, że wypowiedzi oceniono jako częściowo zgodne z tematem.

Temat trzeci – **opis** hotelu był dość często wybierany przez zdających i okazał się tematem łatwym ponieważ leksyka, którą należało wykorzystać przy realizacji tego zadania, jest zdającym dobrze znana (temat hotelu jest szczegółowo omawiany w klasie trzeciej). W przeważającej liczbie prac, opisując warunki zakwaterowania i różnorodne formy wszechstronnego wypoczynku, zdający zastosowali odpowiednią leksykę związaną z hotelem.

Temat dawał maturzystom możliwość „pofantazjowania”, więc niektórzy z nich, zamiast opisywać konkretny hotel, w sposób bardzo ciekawy przedstawili swoją wizję hotelu. Do najczęstszych błędów należało nieuwzględnienie wskazanego w temacie elementu, że ma to być hotel dla turystów „niezależnie od narodowości”. Innym błędem było to, że zdający opowiadali o swoim pobycie w hotelu, koncentrując się na tym jak spędzali czas, ale dość pobieżnie opisywali sam hotel.

Można stwierdzić, że maturzyści opanowali tradycyjne „schematy” rozprawki, opowiadania i opisu. Przeważająca większość zdających w swoich pracach uwzględniła wszystkie części danej formy wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) oraz zachowała właściwe proporcje między nimi. Zdarzyły się jednak uchybienia w układzie graficznym prac – maturzyści zapominali o akapitach. Mimo ostrzeżenia zamieszczonego w arkuszu, że prace o objętości powyżej 300 słów otrzymają 0 pkt za kompozycję, niektórzy zdający przekroczyli ten limit.

Należy zauważyć, że jakość prac na poziomie rozszerzonym wyraźnie się poprawiła w stosunku do ubiegłego roku. W wypowiedziach pisemnych zdający najlepiej radzili sobie z treścią (rozwiązywalność 86%) i kompozycją wypowiedzi (rozwiązywalność 86%), a najniżej oceniona została poprawność językowa (rozwiązywalność 55%). Błędy gramatyczne i ortograficzne były częstym zjawiskiem we wszystkich formach wypowiedzi.

Poziom rozszerzony – część II

Część II poziomu rozszerzonego (czas trwania: 70 minut) obejmowała: **rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Składała się wyłącznie z zadań zamkniętych.

Rozumienie ze słuchu trwało ok. 25 minut i składało się z trzech zadań. Nagranie zostało wykonane w warunkach studyjnych a lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Zadania do tej części oparte zostały na trzech różnorodnych autentycznych tekstach. Słownictwo i struktury gramatyczne zawarte w wysłuchanych tekstach zawierały elementy typowe dla poziomu rozszerzonego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na przeczytanie polecenia, zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za wykonanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 4. (5 pkt)

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych „Praca – zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy, praca dorywcza, rynek pracy” i składało się z pięciu zadań cząstkowych. Porady dotyczyły założenia własnej firmy i zorganizowania swojego miejsca pracy. Zdający miał za zadanie do każdej porady dopasować właściwe zdanie, podsumowujące treść porady. Technika zastosowaną w zadaniu było dobieranie.

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu d – wyselekcjonowanie informacji</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 86% (zadania cząstkowe od 78% do 97%)</p>
<p>Komentarz Zadanie okazało się dla zdających łatwe. Cztery spośród pięciu zadań cząstkowych poprawnie rozwiązało ponad 78% zdających. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 4.3. Mogła na to wpłynąć nieznanostwo rzeczowników <i>навыки</i> i <i>способности</i>, które jednak nie powinny być obce zdającym egzamin na poziomie rozszerzonym.</p>

Zadanie 5. (5 pkt)

Zadanie to składało się z pięciu zadań cząstkowych. Tekst do tego zadania był tekstem narracyjnym i dotyczył zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka – wycieczki, zwiedzanie, wypadki i awarie” oraz „Elementy wiedzy o krajach obszaru, którego język jest zdawany”. Tekst opowiadał o zorganizowanej przez grupę młodych ludzi wyprawie do jaskini (zadanie wielokrotnego wyboru).

<p>Sprawdzane umiejętności Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu d – wyselekcjonowanie informacji e – określenie intencji autora</p>
<p>Rozwiązywalność zadania 76% (zadania cząstkowe od 52% do 89%)</p>

Komentarz

Zadanie okazało się dla zdających łatwe, pomimo dużej liczby szczegółów w wysłuchanym tekście oraz leksyki, z którą uczniowie rzadko mają do czynienia w szkole. Jedynym zadaniem cząstkowym, które sprawiło zdającym pewien problem było **5.2**. Najprawdopodobniej wynika to z tego, że błędne odpowiedzi zawierały słowa i wyrażenia zaczerpnięte z tekstu, natomiast prawidłowe rozwiązanie wymagało skojarzenia wyrażen *хозяйственная сумка с едой* i *запас продуктов*.

Należy dodać, że zadanie skonstruowane było na bazie tekstu o wyprawie turystycznej. Taka tematyka jest bliska młodzieży, tekst był „przyjazny” do słuchania, stąd tak wysokie wyniki.

Zadanie 6. (5 pkt)

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i skonstruowane było do tekstu na temat młodzieżowych kart kredytowych „EURO 26” – zakres tematyczny „Zakupy i usługi – środki płatnicze, banki”. Po wysłuchaniu tekstu dotyczącego warunków uzyskania karty i przywilejów przysługujących posiadaczowi karty, zadaniem zdających było stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje (zadanie prawda-falsz).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu

c – stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje

Rozwiązywalność zadania

79% (zadania cząstkowe od 70% do 95%)

Komentarz

Całe zadanie okazało się łatwe dla zdających. Największy problem zdający mieli z zadaniem cząstkowym **6.2.**, w którym należało określić, kto zajmuje się rozpowszechnieniem karty «EURO 26» w Rosji, co wymagało wnikliwego wysłuchania nagrania i wywnioskowania prawidłowej odpowiedzi na podstawie całego akapitu.

Druga część arkusza – **rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 12 punktów (24 % punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 7. (5pkt)

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Podróżowanie i turystyka – zwiedzanie” oraz „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany”. Tekst opowiadał o niezwykłych pomnikach Sankt Petersburga. Zadaniem zdającego było wybranie poprawnych odpowiedzi spośród czterech podanych możliwości (zadanie wielokrotnego wyboru).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

a – określenie głównej myśli tekstu

d – wyselekcjonowanie informacji

Rozwiązywalność zadania

76% (zadania cząstkowe od 71% do 86%)

Komentarz

Zadanie to okazało się łatwe dla zdających. Zadaniem cząstkowym, które sprawiło najwięcej problemów było 7.2. Jego rozwiązanie wymagało od zdających szczegółowego zrozumienia historyjki dotyczącej jednego z pomników Sankt Petersburga. Dodatkową trudnością mogło być użycie w dystraktorach wyrażen występujących w tekście.

Zadanie 8. (4 pkt)

Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego „Zdrowie – higieniczny tryb życia, schorzenia, ich przyczyny”. Polegało ono na przeczytaniu podzielonego na części tekstu, który dotyczył takiego sposobu noszenia teczek i torebek, aby nie było to szkodliwe dla kręgosłupa. Zdający mieli za zadanie dobrać do każdego fragmentu odpowiedni tytuł (zadanie na dobieranie).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu

d – wyselekcjonowanie informacji

Rozwiązywalność zadania

86% (zadania cząstkowe od 67% do 97%)

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w całej części sprawdzającej rozumienie tekstu czytanego i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Zdający bez trudu poradzili sobie z dopasowaniem odpowiednich tytułów do poszczególnych fragmentów tekstu. Wpływ na to miał fakt, że temat zdrowia jest zdającym dobrze znany oraz to, że tekst był ciekawy i przydatny każdemu człowiekowi.

Zadanie 9. (3 pkt)

Zadanie oparte było na tekście dotyczącym zakresów tematycznych „Życie rodzinne i towarzyskie – czynności życia codziennego” oraz „Świat przyrody – świat zwierząt”. Polegało ono na rozpoznaniu struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście i poprawnym uzupełnieniu tekstu (test luk sterowanych). Do wykonania tego zadania konieczna była znajomość systemu gramatycznego oraz leksyki na poziomie rozszerzonym. Za rozwiązanie tego zadania zdający mogli otrzymać maksymalnie 3 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu

j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych

Rozwiązywalność zadania

54% (zadania cząstkowe od 25% do 68%)

Komentarz

Rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych okazało się dla zdających umiarkowanie trudne, ponieważ wymagało zarówno całościowego zrozumienia tekstu, jak i znajomości konkretnych wyrażen oraz konstrukcji. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 9.1., w którym o poprawnym rozwiązaniu decydowała znajomość słowa *составляет* i umiejętność zastosowania go w konstrukcji *продолжительность жизни составляет*. Najłatwiejsze okazało się ostatnie zadanie cząstkowe 9.6., w którym zdający mieli wybrać właściwe uzupełnienie luki spośród następujących wyrażen: *помогая, благодаря содействию, способствуя*.

Podsumowanie i wnioski

Po przeanalizowaniu wyników egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego można zauważyć, iż zdający, podobnie jak w ubiegłym roku, dobrze poradzili sobie z wykonaniem zadań z arkuszy egzaminacyjnych.

Wyniki egzaminu na poziomie rozszerzonym świadczą o tym, że w tej sesji egzaminacyjnej większość zdających dokonała świadomego wyboru odnośnie poziomu egzaminu i do poziomu rozszerzonego przystąpili ci, którzy dobrze znają język rosyjski.

Dobry wynik na obu poziomach cieszy, tym bardziej, że nauka języka rosyjskiego w zdecydowanej większości szkół jest prowadzona od podstaw w wymiarze 2 godzin tygodniowo, często bez podziału na grupy. Poziom nabytych umiejętności językowych to w dużym stopniu zasługa nauczycieli, którzy wiele czasu i wysiłku poświęcili pracy nad przygotowaniem uczniów do egzaminu maturalnego. Świadczy o tym fakt, że zdający dobrze radzą sobie ze wszystkimi sprawdzanymi umiejętnościami.

Należy podkreślić również wkład uczniów, którzy z dużą odpowiedzialnością podeszli do przygotowania się do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego. Prace zdających (szczególnie na poziomie rozszerzonym) wyróżniały się ciekawym podejściem do tematu, bogatą leksyką i dobrą znajomością struktur leksykalno-gramatycznych.

Zadania zawarte w arkuszach egzaminacyjnych dotyczyły różnorodnej, bliskiej zdającym tematyki, uwzględniały realia socjokulturowe Rosji. Zastosowano w nich różne techniki sprawdzania umiejętności. Były one zróżnicowane pod względem leksykalnym i gramatycznym, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym dawały zdającym możliwość zweryfikowania swojej wiedzy. Wypowiedzi pisemne wymagały od zdających użycia języka rosyjskiego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Cieszy również fakt, że z roku na rok rośnie liczba absolwentów, którzy na egzaminie maturalnym wybierają język rosyjski.

Mocne strony zdających:

Należy stwierdzić, że zdający dysponują zasobem słownictwa, umożliwiającym wykonanie zadań zarówno w części rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstu czytanego (bierna znajomość języka), jak i w części wypowiedź pisemna. W sposób komunikatywny zdający potrafią przekazać informacje zawarte w poleceniu (KFU i DFU). Wyraźnie widać postęp w realizowaniu kryterium formy w liście – zdający znają i stosują wymagane elementy listu. Na poziomie rozszerzonym prace są coraz lepsze w zakresie kompozycji. Należy również zwrócić uwagę na wyższy poziom prac w zakresie kryterium bogactwa językowego. Z kryterium treści najlepiej radzą sobie zdający, którzy wybrali rozprawkę. Nie mają oni większych problemów z postawieniem właściwej tezy, dwustronną argumentacją oraz podsumowaniem uwzględniającym opinię zdającego.

Słabe strony zdających:

Zdarza się, że zdający niezbyt dokładnie czytają polecenia i nie realizują poszczególnych „kropek”. Szczególnie dotyczy to listu, gdzie polecenia są dwuczłonowe. Zdarzają się prace bardzo krótkie – poniżej 60 słów, co skutkuje brakiem punktów za bogactwo językowe i poprawność językową oraz nieliczne prace powyżej 200 słów (zero punktów za formę). Na poziomie podstawowym w niektórych pracach widoczna jest słaba znajomość leksyki, niektórzy zdający formułują wypowiedź po polsku, stosując tylko rosyjski alfabet (szczególnie dotyczy to zdających ze szkół dla dorosłych). Na poziomie rozszerzonym zdarzają się prace powyżej 300 słów, skutkiem czego zdający tracą 4 punkty w kryterium kompozycji (w pozostałych kryteriach uzyskują maksymalną liczbę punktów).

Nauczyciele przygotowujący uczniów do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego, podobnie jak w latach ubiegłych powinni systematycznie:

- kształtować umiejętności sprawdzane na egzaminie już na początkowym etapie nauczania,
- szczegółowo analizować z uczniami polecenia do zadań zamkniętych i otwartych oraz właściwie interpretować tematy wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym,
- rozwijać umiejętność rozumienia ze słuchu poprzez częstsze wykorzystywanie w pracy z uczniami nagrań rodzimych użytkowników języka rosyjskiego, autentycznych audycji radiowych i telewizyjnych, zasobów internetowych,
- pracować z tekstem czytany i słuchany, aby uczniowie rozumieli ogólny ich sens a nie koncentrowali się na wyrwanych z kontekstu słowach czy wyrażeniach,
- kłaść większy nacisk na umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i zasad ortografii na obu poziomach,
- rozwijać umiejętność pisania tekstu w odpowiedniej formie, ze szczególnym uwzględnieniem opisu i opowiadania,
- wzbogacać słownictwo uczniów (zwłaszcza o zwroty synonimiczne), ponieważ jest to ważny element do udzielenia prawidłowej odpowiedzi w zadaniach zamkniętych oraz przy realizacji poszczególnych informacji w pracach pisemnych na poziomie podstawowym.